

Datum: 10.8.2020.
Krizni stožer/štab Federalnog ministarstva zdravstva
Vlade Kantona
Vlada FBiH

**Predmet: Apel za uvođenje efikasne kontrole duhana kao mjere zaštite stanovništva
od COVID-19**

Prevalenca pušenja u Bosni i Hercegovini je među najvećim u Evropi, a istraživanja pokazuju da preko 38% odrasle populacije konzumira duhanske proizvode. Bosna i Hercegovina trenutno je jedna od država sa natprosječnim brojem novih slučajeva zaraze COVID-19 virusom na 100.000 stanovnika.

Od početka pandemije COVID-19, zdravstveni stručnjaci naglašavaju da je pušenje jedan od faktora rizika koji pogoršava već narušeno zdravstveno stanje a može dovesti i do smrti. Najnovija istraživanja pokazuju opasnost upotrebe duhana tokom COVID-19 pandemije - rizik od napredovanja bolesti kod pušača i bivših pušača je gotovo udvostručen u usporedbi sa nepušačima.

Istraživanja pokazuju da je smrtnost od COVID-19 veća kod ljudi s već postojećim bolestima, uključujući nezarazne bolesti, kao što su kardiovaskularna i kronična respiratorna stanja, rak i dijabetes. A znamo da je upotreba duhana glavni zajednički faktor rizika povezan sa svim tim bolestima.

Šokantna je činjenica da duhanska industrija širi dezinformacije, negirajući povezanost između pušenja i COVID-19. Duhanska industrija iskorištava krizu za poboljšanje svojih odnosa sa javnošću nudeći donacije i partnerstva vladi pod krinkom "društvene odgovornosti". U isto vrijeme tvornice duhana nastavljaju agresivno plasirati na tržište svoje proizvode, što pogoršava krizu uzrokovanu koronavirusom.

Živimo u vremenu kada najveća briga za institucije sistema treba biti zdravlje ljudi. Briga o zdravlju i adekvatno ponašanje jedino mogu zaustaviti širenje koronavirusa. Udruženje PROI zajedno sa 39 članica Partnerstva za BiH bez duhanskog dima, poziva da se:

1. Hitno zabrani pušenje na svim otvorenim i zatvorenim javnim mjestima, radnim mjestima, uključujući i elektronske duhanske proizvode i nargile, radi zaštite javnog zdravstva tokom pandemije COVID-19. Provedba ove mjere mora se posebno nadzirati u zdravstvenim ustanovama, javnim ustanovama, ugostiteljskim objektima, tržnim centrima, sportskim objektima, te javnom prijevozu.
2. Potpuno ograniči upotrebu nargila koja bi uticala i na smanjenje društvenih okupljanja posebno kod mladih što bi dalje dovelo do manjeg širenja virusa.

3. Zabrani reklamiranja duhanskih proizvoda, uključujući elektronske duhanske proizvode i duhanske proizvode za zagrijavanje, na svim medijima, uključujući i internet kako bi se zaštitila djeca i omladina.
4. Zabraniti duhanskoj industriji donacije i partnerstva sa institucijama.
5. Pri ministarstvu zdravstva hitno uspostaviti besplatnu telefonsku liniju za prestanak pušenja koja je u ovom trenutku zaista neophodna, da bi se pušačima omogućio što lakši proces prestanka pušenja.
6. Uključiti nevladin sektor u poduzimanje mjera za sprječavanje COVID-19.

Tokom ove pandemije, želimo podsjetiti vladu da nikada nije bilo prikladnije vrijeme da zaštiti građane od duhanskog dima i podrži ih u naporima da prestanu pušiti. Uporedo je neophodno nastaviti sa napretkom koji smo postigli u kontroli duhana i usvojiti efikasne zakone za kontrolu duhana, uključujući Zakon o kontroli i ograničenoj upotrebi duhana, duhanskih i ostalih proizvoda za pušenje u Federaciji BiH. Vjerujemo da saradnjom i sveobuhvatnim i ozbiljnim mjerama, možemo kontrolirati ovu pandemiju.

S poštovanjem,

1. Udruženje PROI
2. Udruženje Humanitarna organizacija ALTIUS
3. Asocijacija studenata i studentica Fakulteta Zdravstvenih nauka
4. Udruženje Građanki Renesansa
5. Fondacija „Sanela Redžepagić“
6. Udruženje građana za maligna oboljenja dojke i ostala maligna oboljenja kod žena Novi pogled
7. Udruženje žena oboljelih od karcinoma dojke Nijemi KRIK;
8. Asocijacija srednjoškolaca BiH
9. Omladinska novinska asocijacija u BiH OnauBiH
10. Evropska asocijacija studenata Prava u BiH ELSA
11. Centar za edukaciju mladih
12. Crveni križ Novo Sarajevo
13. Aikido savez Federacije Bosne i Hercegovine
14. NAUTILUS
15. Centar za edukaciju i istraživanje Nahla
16. Partnerstvo za javno zdravlje
17. Društvo psihologa u Federaciji BiH
18. UG Naša djeca
19. Omladinsko udruženje REaktiv
20. Vijeće mladih USK
21. Omladinski pokret Revolt
22. UG IPAK
23. Ekološki savez Eko zeleni TK
24. Club Rotaract
25. Udruženje studenata Medicinskog fakulteta MEDICUS
26. UG Viktorija

27. SUMERO
28. Udruženje Ruka ruci
29. Udruženje ZGRADE
30. Udruženje Amputirci
31. Udruženje oboljelih od šećerne bolesti
32. Institut za razvoj mladih KULT
33. Udruženje dijabetičara Novi život
34. Udruženje Drugi ugao
35. Centar za mlade INPUT
36. Udruženje za prevenciju ovisnosti NARKO-NE
37. Omladinski komunikativni centar Banja Luka
38. Centar za podršku organizacijama CENSOR
39. NVO Trag
40. Udruženje Marathon Sarajevo